



COĞRAFİ BİLİMLER DERGİSİ
(Turkish Journal of Geographical Sciences)

YENİ YAYIN İLKELERİ

Coğrafi Bilimler Dergisi, Ankara Üniversitesi, Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin yayın organı olup, 2003 yılından itibaren hakemli olarak yılda iki sayı halinde yayımlanmaktadır. Dergide Coğrafya'nın tüm dallarını ilgilendiren konularda hazırlanmış orijinal makaleler yayımlanmaktadır. Dergiye "Coğrafi Bilimler Dergisi" şeklinde atıf yapılması gerekmektedir.

Coğrafi Bilimler Dergisi'nin yayın politikası; başta yeni bilimsel yöntem ve teknikler uygulanarak araştırma ve incelemeye dayalı bulgular elde edilmiş makaleler olmak üzere, ampirik ve derleme türü (model önerileri, literatür incelemeleri ve tartışmalar) makaleler yayımlamaktır. Dergiye gönderilecek yazıların Editörler Kurulu'nun onayından geçmesi gerekmektedir. Ayrıca yazılar en az iki hakem tarafından değerlendirilir ve hakemlerden basılabilir görüşü alması şartıyla yayımlanır. Hakemlerden ve editörden yayımlanabilir görüşü alamayan makaleler yayınlanamaz ve yazarına iade edilmez. Çalışmanın, toplam 25 sayfadan fazla olmamasına özen gösterilmelidir (ana metin, referanslar, çizelge-şekiller ve fotoğraflar dahil). Dergide yayınlanan makalelerin sorumluluğu yazarına aittir. Yazarlar dergiye makale gönderirken, söz konusu çalışmalarının daha önce başka bir bilimsel yayın organında basılmamış veya basılmak üzere gönderilmemiş olduğunu kabul etmiş sayılır. Buna bağlı olarak makale değerlendirme sürecini daha verimli kullanabilmek ve derginin bilimsel kalitesini artırmak için yazarların aşağıda belirtilen makalenin biçim özellikleri'ne uymaları zorunludur. Diğer taraftan aynı gerekçeyle makalenin yapısı ile ilgili olarak yazarların makalenin yapısal özellikleri'ne uymaları önerilmektedir.

MAKALE İNCELEMESİ: Dergiye yayımlanması amacı ile gönderilen makaleler editörler kurulunun onayından geçtikten sonra en az iki hakem tarafından değerlendirilir ve hakemlerin önerileri dikkate alınarak istenilen düzeltmelerin yapılması şartıyla yayımlanır.

MAKALENİN GÖNDERİLECEĞİ ADRES: Ankara Üniversitesi, Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü, 06100, Sıhhiye, Ankara.

MAKALE TESLİM AŞAMASI: Makale ve ekleri hakemlere gönderilmek üzere üç nüsha A4 boyutunda bilgisayar çıktısı halinde teslim edilmelidir. Verilen nüshaların ikisinde yazarların adı ve adresi belirtilmemeli, aynı şekilde bu iki nüshadaki şekil ve fotoğraflarda da yazarın/yazarların ismi olmamalıdır. Üçüncü nüshada ise yazarın/yazarların adı ve adresi bulunmalıdır. Makalelerle birlikte posta işlerinde kullanılmak üzere, 1'er YTL.'lik toplam 20 adet posta pulu gönderilmelidir. Ayrıca, yazar/yazarların makaleyi dergiye yayımlanmak istemiyle sunduğunu gösteren ve birden fazla yazarlı makalelerde iletişim yazarını da bildiren bir dilekçeyi de editörlüğe göndermesi gerekmektedir. Yazar/yazarlar akademik unvanlarını ve açık adreslerini ve gerekirse diğer bilgileri bu dilekçede belirtmelidirler. Tercüme yazılarda eserin orijinal adı yazarı, yayımlandığı yer, yıl vb. künyesinin belirtilmesi ve tercümenin yayınlanılabileceğine dair izin yazısının çalışmaya eklenmesi gerekmektedir. Makaleler; Türkçe veya yabancı dilde kaleme alınabilir.

DİSKET/CD: Makaleyi içeren disket/CD'nin gönderilmesi makalenin yayına kabulünden sonra bilgisayar çıktısı ile birlikte istenecektir. Makalenin yazımında MS Word.doc formatı kullanılmalıdır.

A. MAKALENİN BİÇİM ÖZELLİKLERİ

1. MAKALENİN BAŞLIĞI: Bir okuyucunun makale ile ilgili ilk olarak başlıkla ilişki kurduğu göz önünde tutulursa başlığın makalenin amacını ve sınırlarını tam olarak yansıtan niteliğe sahip olması çok önemlidir. Bu doğrultuda makale başlığı çok uzun olmamalı ve 10 kelimeyi geçmemesine özen gösterilmelidir. Makalenin başlığı, Times New Roman karakterinde kalın, sola yaslı 16 punto ve küçük harflerle yazılmalı (sözcüklerin baş harfleri

büyük), başlığın paragraf boşlukları üst 60nk., alt 18nk. olarak ayarlanmalıdır. Bu başlığın altında makale Türkçe ise İngilizce, İngilizce ise Türkçe ikinci bir başlık yazılmalıdır. Bu ikinci başlık İtalik, Times New Roman karakterinde, sola yaslı, ve sadece ilk sözcüğün ilk harfi büyük (özel isimler hariç) 14 punto olmalıdır. Bu ikinci başlıktan sonra sadece üçüncü nüshada yer almak kaydıyla, yazar adı, unvansız, 12 punto, koyu ve sola yaslı, üst 18nk. boşluk bırakılarak Times New Roman karakterinde yazılmalı, altına italik, 10 punto ve sola yaslı olarak çalıştığı kurum adresi belirtilmelidir. Makalede bir iletişim yazarı belirlenmeli ve ilk sayfanın altına örnekte görüldüğü gibi iletişim yazarının e-posta adresi 9 punto ve sola yaslı olarak verilmelidir. Özet ile bu son başlık arasında iki satır aralığı bulunmalıdır. İki ya da daha fazla yazarlı makalelerde yazarların kimlik bilgileri arasında aralık verilmemelidir. Çok yazarlı makalelerde yazarların adresi aynı ise yazar isimlerine numara verilmeden tek bir adres yazılmalıdır. Eğer çok yazarlı makalede yazarların kurumları farklı ise örnekteki gibi düzenlenecektir;

Çamlıhemşin İlçesinde Doğal ve Beşeri Kaynak Tespitine Bağlı Olarak Geliştirilen Arazi Kullanım Kararları

Land use decisions based on the determination of natural and human resources in Çamlıhemşin district

Ali Özçağlar^{1*}, Nevin Akpınar²

¹ Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Ankara

² Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Ankara

* İletişim yazarı: A. Özçağlar, e-posta: ozcaglar@humanity.ankara.edu.tr

2. ÖZ/ABSTRACT: Makalede Türkçe ve İngilizce hazırlanmış öz bulunmalıdır. Bilindiği üzere öz, makalede önemsiz ayrıntıların atlanarak çalışmanın konusu, amacı, yöntemi, veri derleme aracı/araçları ve teknikleri, analiz türü ve bulguların ya da sonuçların sunulduğu bir nitelik taşımaktadır. Bu nedenle öz, makalenin amacını, veri kaynaklarını, bulgularını ve sonuçlarını içermelidir. Öz, 150 sözcüğü geçmemelidir. Yazılacak özetler, tek paragraf, italik, 10 punto, Times New Roman karakterinde olmalıdır. Sadece Özet başlıkları, özet metninin başında koyu ve italik olarak yazılmalı, özetlerin sonuna yine aynı yazım özelliklerinde beş anahtar kelime verilmelidir. I. Özeti sonundaki anahtar kelimelerden sonra tek aralık verilerek diğer özete başlanmalıdır. Örneğin;

Öz: Kaz Dağı; Ege ve Marmara bölgeleri sınırındaki konumu, kıydan 1774 m lik görelî yükselti farkı ile hemen dikkat çeken bir yer şeklidir. Kaz Dağı yerşekli özellikleri ile yörede doğal ve sosyal ortam özelliklerinin şekillenmesinde belirleyici olmuştur. Bu çalışmada Kaz Dağı'nın, az araştırılmış, kuzey kesiminin yerşekli özellikleri ele alınmıştır. Kaz Dağı kuzeyinin şekillenmesi Miyosen sonlarından başlayan gelişmelerin sonucudur. Bununla birlikte Kaz Dağı'nın dağ özelliğini kazanması ve bugünkü görelî yükseltisine çıkması genç tektonik hareketlerin eseridir. Kaz Dağı kuzeyi çok kökenli (polijenik) ve çok dönemli (polisiklik) gelişmelerin ürünüdür.

Anahtar Kelimeler: Kaz Dağı, jeomorfoloji, yerşekli, yersistemi, Bayramiç.

Abstract: Kaz Mountain is an outstanding landform with its location on Aegean and Marmara regions border and 1774 meters relative elevation difference from shore. Kaz Mountain have been determinative on forming of natural and social peculiarities in district through its landform features. In this study, landforms of northern part of Kaz Mountain which were little explored, are discussed. The forming of north of Kaz Mountain is a sequence of progresses which were started ends of Miosen. In addition, specializing mountain feature and reaching to

current relative height of Kaz Mountain are the consequent of neo tectonic movements. The north of Kaz Mountain is the output of poligenic and polycyclic progresses.

Keywords: Kaz Mountain, geomorphology, landform, geosystem, Bayramiç.

3. ANAHTAR SÖZCÜKLER: Yayınlanan makalelere yer veren indeks ve öz (abstract) veri tabanlarında anahtar sözcükler ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Veri tabanları üzerinde yapılacak taramalardan rasyonel bir biçimde sonuçların alınabilmesi amacıyla anahtar sözcükler doğru verilmelidir. Çalışmanın uygulandığı coğrafi alan/bölge en sonda yer almalıdır.

4. SAYFA YAPISI: Makalenin sayfa yapısı üst 3cm., sol 2,5cm., sağ 2,5cm.,alt:4cm. olarak ayarlanmalıdır. Makaleler, PC ortamında, MS Word.doc formatında, 11 punto Times New Roman karakteri ile tek satır olarak hazırlanmalı, paragraf arası verilmemeli, paragraflarda ilk satır girintisi ise 1.25 cm. olarak ayarlanmalı, metin içerisinde tablo ve şekiller dahil koyu karakterlere yer verilmemelidir.

5. METİN BAŞLIKLARI: Makalelerde kullanılacak başlıklar 11 punto Times New Roman karakterinde sadece ilk harfleri büyük, sola yaslı, paragraf girintisi 1.25 cm, üst ve alt boşlukları 6 nk. olacak, Giriş ve Sonuç dahil örnekteki gibi şekillendirilecek ve numaralandırılacaktır. Örneğin;

1. Giriş

2. Doğal Bölgeler

2.1. Jeomorfojenetik Bölgeler

2.1.2. Klimatik bölgeler

6. ŞEKİL VE ÇİZELGELER: Makaledeki şekil, harita ve fotoğrafların bilgisayar kayıtları, kaliteli basıma uygun yüksek çözünürlükte olmalı, makalede metin içerisine yerleştirilmeli ve baskı aşamasında orijinaleri de makaleyle birlikte gönderilmelidir. Çizelge başlıkları çizelgenin üstüne, çizelge kaynağı ise altına verilmeli, çizelgeler örnekteki gibi şekillendirilmeli, kesinlikle dikey çizgiler kullanılmamalıdır. Çizelgeler içerisinde koyu karakterlere yer verilmemelidir. Çizelge ve şekil açıklamalarında sadece ilk kelimenin baş harfi büyük, diğerleri küçük harflerle yazılmalıdır. Çizelge içerisindeki metinlerde de aynı kural geçerlidir. Tüm tablolar "Çizelge"; tüm grafik, harita ve çizimler "Şekil" olarak; fotoğraflar "Foto" olarak adlandırılmalıdır. Şekil ve fotoğraf isimleri (açıklamalar dahil) şeklin ya da fotoğrafın altında verilmelidir. Tüm şekil, çizelge ve fotoğraf adları 9 punto, Times New roman karakterinde olmalı, numaralandırmalardan sonra nokta verilmelidir. Çizelge, şekil ve fotoğraf kaynakları 8 punto olarak ayarlanmalıdır. Örneğin;

Çizelge 7. Yerleşim yerlerine göre Niğde İli'nin aldığı ve verdiği göç

Göç	Şehirden Şehre		Köyden Şehre		Şehirden Köye		Köyden Köye	
	Nüfus	Oranı	Nüfus	Oranı	Nüfus	Oranı	Nüfus	Oranı
Aldığı Göç	19735	%58	4531	%13	8533	%25	1503	%4
Verdiği Göç	18965	%54	9563	%27	4834	%14	1639	%5

Kaynak: TÜİK, 2000 Göç İstatistikleri

7. ATIFLAR: Metin içerisinde atıfta bulunulan kaynaklar, yazarın soyadı, yayın yılı ve gerekirse sayfa numarası sıralamasıyla parantez içerisinde verilmelidir (Özçağlar,2001:35). Aynı yazarın aynı tarihli birkaç eseri varsa alıntılarda yıldan sonra a,b,c ... şeklinde numaralandırma yapılacaktır (Özçağlar, 2001a:47). Birden fazla esere atıfta bulunuluyorsa atıflar yayın tarihi sırasına göre verilmelidir (Timur, 1978; Akçadağ vd., 2000; Öktengil, 2004). Harita, şekil veya fotoğraf atıflarında ise örnekteki sistem kullanılacaktır (Çizelge 1; Foto 3).

İlgili çalışmalara yapılacak atıflarda yazarların soyadları ve yayın tarihi kullanılır. Örneğin;

Oktay (1996)

Oktay'a (1996) göre

Oktay ve Brown (1986)

Oktay ve Brown'a (1986) göre

Yazar sayısı ikiden fazla olan eserlere metin içerisinde yapılacak atıflarda ilk yazarın soyadı yazılarak sonrakiler (vd) şeklinde belirtilecektir. Örneğin;

Timur vd. (2000)

(Akçadağ vd., 2000)

8. NOTLAR: Notlar bölümü açılacaksa: Yazarlar dipnotları, referanslar yada varsa teşekkür bölümünden önce "Notlar" başlığı altında vereceklerdir. Notlar, Times New Roman karakterinde 9 punto yazılacak ve satır girintisi verilmeyecektir. Örneğin;

Notlar

1. Nüfus artış hızı formülü, bir dönemdeki son sayım ile ilk sayımın e tabanına göre logaritmaları farkının 10' a bölünerek,1000 ile çarpılması şeklinde açılmaktadır ki, sonuç binde artış hızı olarak ortaya çıkmaktadır.
2. E = Ekonomik rant, Y =alana verim, p = ürün başına düşen pazarlama ücreti, a = ürün başına düşen üretim (nakliye hariç) ücreti, f = mesafeye bağlı olarak nakliye ücreti, k = mesafe'dir.

9. TEŞEKKÜR: Teşekkür bölümü açılacaksa: Bu bölümde yazar(lar), çalışmanın hazırlanması sürecinde yardım almış oldukları kişilere; çalışmaya parasal destek sağlayan kişi, kurum ya da kuruluşlara; ya da verilerin kullanılmasına izin veren kişi, kurum ya da kuruluşlara teşekkür edebilir. Bu not, çalışma metninin bitiminde ama referanslardan önceki kısımda yer almalıdır.

10. REFERANSLAR: Sadece metin içerisinde belirtilen çalışmalara bu bölümde yer verilmelidir. Bu bölümde, eksik (metinde belirtilmiş ancak referanslar kısmında yer almayan) ya da fazla (metin içerisinde belirtilmemiş ancak referanslar kısmında yer alan) kaynak isimlerine kesinlikle yer verilmemelidir. Referanslar, yazarların soyadına göre alfabetik sıra ile verilmelidir. Referanslar, bu başlık altında düzenlenerek, 9 punto, Times New Roman karakterinde yazılacaktır. Her eserin ikinci satırındaki girinti 1.00 cm. olacak ve eser adı italik olarak belirtilecek, süreli yayınlarda yayın yeri verilmeyecek ve makalelerin isimlerinde sadece cümlelerin ilk harfi büyük yazılacaktır.

Makaleler:

Brunetti, M.; Maugeri, M.; Nanni, T. (2001) "Changes in total precipitation, rainy days and extreme events in northeastern Italy", *International Journal of Climatology*, 21, 861-871.

Kitaplar:

Ökçün, A. G. (1997b) *1920-1930 Yılları Arasında Kurulan Türk Anonim Şirketlerinde Yabancı Sermaye*, 2. Baskı, SPK Yay., Ankara.

Pointing, C. (2000) *Dünyanın Yeşil Tarihi: Çevre ve Uygarlıkların Çöküşü*, Çev. A.Barış Sander, Sabancı Üniv. Yay., İstanbul.

DİE, (2002) *Yıllık İmalat Sanayi İstatistikleri 1997*, DİE Basımevi, Ankara.

Kitap Bölümleri:

Uras, G. (1981) "Türkiye'de yabancı sermaye yatırımları", *İçinde II. Türkiye İktisat Kongresi Bildiriler Kitabı*, DPT Yay., Ankara, 407-418.

Öniş, Z. (1994) "Liberalization, transnational corporations and foreign direct investment in Turkey: the Experience of the 1980s", In Şenses, F. (ed.), *Recent Industrialization Experience of Turkey in a Global Context*, Greenwood Press, London, 91-109.

Tez Çalışmaları:

Avcı, S. (1991) *Türkiye'de Şeker Sanayii*, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniv. Sos. Bil. Enst., İstanbul.

İnternet Kaynakları:

Üstel, F., (2004) *Zorunlu İç Göç Sonrası Köye Dönüş-Ön Rapor*, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV), İstanbul (<http://www.tesev.org.tr>, 08.08.2005).

B. MAKALENİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ (Burada belirtilen açıklamalar öneri niteliğindedir)

1. GİRİŞ: Bu bölümün amacı, çalışmanın genel bir tespitini ve analizini yapmaktır. Çalışmanın amacı, konusu, dayandığı kuramsal çerçeve, çalışmanın aşamaları, bölümleri, işlenen düşünceler net ve bütünlüklü olarak kısaca özetlenerek okuyucuya aktarılmalıdır. Bu bölümde konunun ne olduğu, araştırmanın niçin yapıldığı, hangi bölümlerde nelerin söz konusu edildiği gibi soruların yanıtları yer almalıdır. Bu sorular arasında, var olan bir sorunu ortaya koymak, bir soruna çözüm getirmek, herhangi bir konuyla ilgili literatüre katkıda bulunmak gibi

amaçlar bulunabilir. Bu bölümde konu ile ilgili literatür taramasına (istenildiğinde İlgili çalışmalar bölümü olarak ayrı bir başlık altında ele alınabilir, bkz. madde 3)ve araştırma yöntemine (istenildiğinde yöntem bölümü olarak ayrı bir başlık altında ele alınabilir, bkz. madde 4) de yer verilebilir.

2. KURAM: Buna konu da denilmektedir. Bu bölümde, çalışmanın dayandığı kuramsal çerçeveye yer verilir. Böylelikle hazırlanan makalenin hangi alan üzerinde hazırlandığı açıklanır. Bu bölümle ilgili anlatımlar, söz konusu çalışmaya açılım sağlayan kuramsal çerçeve ile sınırlı tutulmalıdır.

3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR: Bu bölümde, makale konusuna giren alanda daha önce gerçekleştirilmiş benzer araştırmalara yer verilir. Bu bölüme çeşitli yazarlar 'literatür', 'alanyazın taraması' örneğinde olduğu gibi farklı isimler verebilmektedir. Söz konusu araştırmalarda hangi konuların, hangi yöntemlerle incelendiği, hangi sonuçlara ulaşıldığı vb. konulara kısaca burada değinilir. Ayrıca, makalenin ilgili alana getirdiği katkının belirlenmesi açısından da ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir.

4. MATERYAL ve YÖNTEM: Bu bölüm açıldığında bu aşamaya kadar yapılan açıklamaların ışığında, var olan veya olduğuna inanılan sorunun ve çözümünün ortaya konulabilmesi için yürütülen araştırmaya ait bilgiler açıklanır. Çalışmada kullanılacak yaklaşım ve yöntemin tam bir betimlemesi yapılır. Bu bilgilerin verilme nedeni kullanılan yöntemin izlenmesi ile bir başka araştırmacının aynısını tekrarlamasına olanak tanınmasıdır. Bu nedenle yöntem, bilimsel bilginin temeli olan tekrar edilebilirlik koşulu için yeterli açıklıkta anlatılmalıdır. Ana kütlelin özellikleri, bilgi toplama tekniği, niçin bu veri toplama tekniğinin tercih edildiği, tekniğin avantajlı ve dezavantajlı yönleri tartışılır. Araştırmada veri derlemede kullanılan aracın geliştirilme aşamaları ve içeriği gibi konular olabildiğinde ayrıntılı bir biçimde açıklanır. Araştırma alan araştırması tekniklerinden biri ile gerçekleştirilmiş ise, seçilen örnekleme tekniği ve bu tekniğin tercih edilme nedenleri açıklanır.

5. ANALİZ VE BULGULARIN YORUMLANMASI: Bu bölüm araştırmanın esasını teşkil eden verilerin analizinin yapıldığı yerdir. Analiz bölümü, veri derlemeye dayalı olan çalışmalar için geçerlidir. Derleme (toplu bakış) türü makalelerde analiz bölümü genellikle bulunmaz. Buradaki açıklamalar genel olarak alan araştırması teknikleri ile derlenen verilerin analizi üzerine yapılmaktadır. Analiz çeşidinin seçimi, istatistiksel testler, güven aralığı, istatistiksel testlerin tercih edilme nedeni vb. noktalar bölümün giriş kısmında açıklanır. Bunlar yapıldıktan sonra sıra bulguların yorumlanması gelmiştir. Bulguların yorumlanması bölümünde ise, verilerin analizi ile elde edilmiş bulguların sunumuna yer verilir. Bulgular, araştırma soruları, başka deyişle hipotezler ile değerlendirilerek organize edilir. Hipotezlerin ışığında veriler incelenir, yorumlanır. Bulguların hipoteze uygunluğu değerlendirilir. Sunum biçimi; tablo, grafik ya da şekillerden biri veya birkaçı ile gerçekleştirilebilir. İstatistiksel analiz sonuçlarının sunumu da bu bölümde yapılır. Bulguların yorumlanması bölümünde bulguların tekli, ikili veya çoklu tablolar biçiminde istatistiksel testlerin sonuçları ile birlikte sunumunun tercih edilmesi yerinde olacaktır. Böylelikle hangi testin hangi veriler üzerine uygulandığına ilişkin bilgiler daha açık bir şekilde anlaşılır. Bulguların yorumlanması bölümünde örnekleme ilişkin genel bilgiler (demografik veriler), araştırmadan elde edilen bilgiler olmak üzere iki aşamada sunulmalıdır. Araştırmadan elde edilen bulgular ise kendi arasında bir veya birkaç aşamalı olarak sunulabilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, makaleyi açıklamaları gereğinden fazla kullanılan tablolar ile boğmamaktır. Mümkün olduğunca tablolar birleştirilmeli ya da araştırma amacı/sorusu ile doğrudan ilgisi olmayan tablolar kullanılmamalıdır. Ayrıca genel bilgilerin tek bir tablo halinde sunulmasında yarar vardır.

6. SONUÇ: Makaleden elde edilen sonuçların özetlendiği, gerektiği durumlarda genellemelerin yapıldığı bölümdür. Bu bölüm, ele alınan sorunun kısa bir tekrarı ile başlamalı ve bunu, elde edilen sonuçların kısa bir özeti izlemelidir (ampirik çalışmalar için). İfadeler kısa ve öz olmalıdır. İlgili literatüre yapılan olası bilimsel katkı da burada kısaca özetlenebilir. Burada daha sonra bu alanla ilgili araştırmalarda bulunacak olanlara yol gösterici açıklamalar da yapılabilir. Olası araştırmacılara bu alanda hangi konuların araştırılmaya gereksinme duyduğu, araştırmalarda hangi konulara dikkat edilmesi gerektiği gibi açıklamalarda bulunulabilir.